

Nasza Poradnia

Gospodarcza - Prawna - Podatkowa

O ustawowej kolejności dziedzictwa i o testamencie

(Ciąg dalszy)

a) Spadkobiorca i zapis

W poprzednim dodatku „Poradni” mówiliśmy o ustawowej kolejności dziedzictwa. Nim przystąpimy do formy i treści testamentu, wydaje się koniecznym, by wyjaśnić pojęcia: spadkobiorca i zapis. Często czyta i słyszy się, że jakiś Baron odziedziczył 2.000 Rm., a jakiś Kotulla dom. Dla potrzeb życia codziennego wystarczy ten rodzaj określenia, gdyż wiemy, co on oznacza. Byłoby jednak fałszywym zapisanie w testamencie: „Żona moja Józefa ma **odziedziczyć** 4.000 RM”, albo „syn mój Paweł ma **odziedziczyć** 20-morgowe gospodarstwo”. Niestety często znajduje się takie niedostateczne określenie w testamentach, którego w praktyce prawnej należy koniecznie unikać.

Pojęcie spadkobiorcy jest prawnie utrwalone i niezmiennie. Umierający jest „**spadkodawcą**”, choćby pozostawił tylko odzież. W miejsce spadkodawcy, wchodzi spadkobiorca, który albo sam albo wspólnie z innymi spadkobiorcami pozostaje przy życiu. Wszystko, co poprzednio należało spadkodawcy, przechodzi całkowicie na spadkobiorcę, czy to ruchome przedmioty, grunta, pretensje itd., za wyjątkiem praw, które ważne są jedynie za życia spadkodawcy, jak n. p. prawo wycugu. Dla gruntów nie jest wobec tego konieczny zapis, dla pretensyj odstąpienie, ani też nie jest konieczne przejęcie przy ruchomych przedmiotach. Spadkobiorca bez wszystkiego zastępuje spadkodawcę, **przejmuje też bez wszystkiego długi jego. Ponieważ jednak nikogo nie można zmusić do płacenia długów z własnych środków, których sam nie poczynił, daje ustawa dziedziczącemu długi prawo, odrzucenia spadku.**

Zrezygnowanie z spadku musi być w ciągu 6 tygodni po otrzymaniu wiadomości o spadku doniesione w formie sądowej lub notarialnej do sądu spadkowego, t. j. do tego sądu, do którego spadkodawca przynależał.

Spadkobiorcę lub więcej spadkobiorców ma każdy, który umiera, czy sporządził testament lub nie, gdyż ktoś musi istnieć, który w dalszym ciągu zastępuje spadkodawcę.

Zapisy zachodzą **jedynie** przy testamentach.

Przykład: Właściciel domu, wdowiec Wilczek, ustanawia w swoim testamencie:

„Za spadkobiorcę mojego ustanawiam syna mego Pawła. Obom synom Józefowi i Antoniemu zapisuję po 3.000 RM”.

Paweł nabywa jako **spadkobiorca** z chwilą śmierci spadkodawcy natychmiast dom z wszelkimi przynależnościami na własność i potrzebuje tylko spłacić braciom Józefowi i Antoniemu po 3.000 RM. Każde 3.000 RM są „**zapisem**”, a dwaj bracia są „**otrzymującymi zapis**”, mający do spadkobiorcy, brata Pawła, pretensje na podstawie zapisu.

By uprzedzić, jak się nie ma zapisywać w testamencie, dajemy powyższemu przykładowi inne brzmienie. Co się stanie, gdy spadkodawca fałszywie napisze w testamencie:

„Na spadkobiorców moich wyznaczam 3 synów, Pawła, Józefa i Antoniego. Paweł ma otrzymać dom. Józef i Antoni mają otrzymać po 3.000 RM”?

Wtenczas w dalszym ciągu zastępują spadkodawcę 3 synowie. By otrzymać dom, musi Paweł uzyskać od Józefa i Antoniego zezwolenie. Jeżeli jednak Józef znajduje się gdziekolwiek w świecie, albo Antoni wzbrania się udzielić zezwolenia, stanie się Paweł właścicielem domu w myśl woli ojca dopiero po wielu trudnościach i może jeszcze kosztownych procesach.

Z porównania obu przykładów będzie każdy mógł rozpoznać właściwe sformułowanie i ustanowić jednego spadkobiorcę, który ma odziedziczyć dom, zaś reszcie dzieciom, którzy nie mają wyjść próżno, uczynić zapis i uwzględnić odpowiednią wysokość tegoż.

b) Spadkobiorca uzupełniający (Ersatzerbe) i dodatkowy (Nacherbe).

Doświadczenie uczy, że życiu nie wystarczają dwa pojęcia „spadkobiorca” i „otrzymujący zapis”. Przypuśćmy, że spadkodawca ustanowił swoją żonę za jedyną spadkobiorczynię, a ta żona umrze przed mężem. Choć pozostaje mu możliwość spo-

rządzenia nowego testamentu i ustanowienia syna Alojzego, który i tak miał przejąć gospodarstwo, na jedyne go spadkobiorcę, to nie jest to jednak rzeczą każdego stale sporządzać nowy testament. Jakie jednak wynikają następstwa, jeżeli mąż umrze krótko po żonie bez sporządzenia nowego testamentu? Wtenczas staną się w myśl prawa spadkobiorcami wszystkie dzieci, które porzucane są może po całym świecie i spowodu podziału spadku czynią trudności itd. W najgorszym położeniu znajduje się jednak syn Alojzy, który przeznaczony został na następcę i miał nadzieję uzyskania gospodarstwa za drobną cenę. — (Mówi się tu o **gospodarstwie**, które **nie jest zagrodą dziedziczną**, gdyż dla zagród dziedzicznych istnieją specjalne przepisy, które później podamy). **Każdy współspadkobiorca może wnieść o licytację gospodarstwa celem podzielenia spadku.** Tęsamem postąpi się wbrew woli ojca.

Tu wyśmienicie pomaga pojęcie „spadkobiorca uzupełniający” (Ersatzerbe). Ojciec potrzebował w swoim testamencie ustanowić: „Miałaby żona umrzeć **przedemną**, natenczas staje się jedynym spadkobiorcą syn Alojzy”. Tęsamem zniesionoby wszelkie trudności, gdyż po śmierci ojca zamiast poprzednio zmarłej żony staje się jedynym spadkobiorcą syn Alojzy. Nazywa on się „spadkobiorcą uzupełniającym” (Ersatzerbe), gdyż uzupełnia on na pierwszym miejscu wyznaczonego spadkobiorcę (żonę), który w międzyczasie odpadł.

Spadkobiorca dodatkowy

Pozostałmy celem wyjaśnienia powyższego pojęcia przy naszym przykładzie, że ojciec ustanowił swoją żonę na jedyną spadkobiorczynię. Przyjmijmy, że żona rzeczywiście stała się spadkobiorczynią, ponieważ przeżyła męża. Jeżeli jednak żona w krótkim czasie po mężu zemrze bez pozostawienia z swej strony testamentu, staną się znowu wszystkie dzieci spadkobiorcami i tęsamem powstaną znowu te same trudności. Albo też żona wyjdzie poraz wtóry za mąż i ustanawia swego drugiego męża na jedyne go spadkobiorcę. Wtenczas przechodzi własność w obce ręce i przez ojca ustanowiony następca w gospodarstwie, syn Alojzy, został oszukany i może wziąć do ręki kij żebraczy po mozolnej, długoletniej, daremnej pracy. Tych przykrych następstw uniknie ojciec tem, że dalej ustanowi: „Jako spadkobiorcę dodatkowego (Nacherbe) po żonie ustanawiam syna Alojzego”. Skutki takiego zarządzenia są te, że po śmierci żony zabezpieczony jest spadek i gospodarstwo synowi. Ojciec może również do powyższego przyłączyć następujące zdanie, co nawet jest wskazane:

„Dziedzictwo dodatkowe (Nacherbfolge) może już wtenczas nastąpić, jeżeli żona ponownie wyjdzie za mąż”.

Spadkobiorca dodatkowy jest w takim razie ten, który otrzymuje spadek dopiero wtenczas, jeżeli poprzednio istniał już jeden spadkobiorca.

Podatek obywatelski za rok 1935

Ustawa o podatku obywatelskim za rok 1935 została w głównych punktach zmieniona. Do wyznaczenia podatku obywatelskiego służą jako stawki państwowe następujące podstawowe sumy podatkowe:

3 RM dla podatników, którzy byli wolni od podatku dochodowego

6 RM przy dochodzie, który wynosi nie więcej jak 4.000 RM

9 RM przy dochodzie, który wynosi nie więcej jak 4500—600 RM

12 RM przy dochodzie wynoszącym nie więcej jak 8.000—12.000 RM.

Stawkę państwową obniża się podatnikom, do których domostwa należało w dniu 10 X 1934 przynajmniej dwoje nieletnich dzieci, o 2 RM, za drugie dziecko i każde następne nieletnie, jeżeli dochód podatnika nie przekraczał 2.400 RM. Stawka państwowa obniża się o 1,— RM za drugie i trzecie nieletnie dziecko, a o 2,— RM za czwarte i każde następne nieletnie dziecko, jeżeli dochód podatnika wynosi więcej jak 2.400 RM, jednak nie więcej jak

12.000 RM. Wynosi dochód podatnika więcej jak 12.000 RM, wtenczas nie wchodzi w rachubę obniżka za dzieci.

Przykład: Rodzina, składająca się z męża, żony oraz 4 nieletnich dzieci. Dochód ojca rodziny wynosi 200 RM miesięcznie. Stawka podatku obywatelskiego w danej gminie wynosi 500 proc. Z uwzględnieniem dochodu wynosi podstawowa suma podatkowa 6,— RM. Ponieważ ale za drugie, trzecie i czwarte nieletnie dziecko odciąga się każdorazowo 2,— RM, razem więcej 6,— RM, jest ojciec rodziny wolny od podatku obywatelskiego.

2. Przykład: Te same warunki, jak w 1. przykładzie, lecz jest tylko dwoje nieletnich dzieci. Podstawowa suma podatkowa 2,— RM. Odchodzi od tego 2,— RM za drugie nieletnie dziecko, pozostają więc więc 4,— RM podstawowej sumy podatkowej, od której oblicza się 500 proc. podatku = 20 RM na rok lub 5 RM na ćwierćrocze.

Według powyższych przykładów może zarobkujący, przemysłowiec itd., któremu w ubiegłym roku wymierzono podatek dochodowy, stwierdzić

właściwość zawiadomienia o podatku obywatelskim, który doręczony zostanie każdemu podatnikowi.

Dla podatników z minimalnym dochodem przewidziane jest obniżenie w tem, że **granica**, przepisywająca **zwolnienie od podatku obywatelskiego** podwyższona została na 130 proc. ogólnej stawki wsparcia z opieki społecznej. Ponieważ stawka zapomogowa w wszystkich miejscowościach jest różna, nie możemy tu przytoczyć odpowiedniego przykładu. Kto ma dochód, nieprzekraczający 130 proc. stawki zapomogowej, jest wolny od podatku obywatelskiego.

Dla rolników, albo osób, które mają dochód z roli lub leśnictwa, przewidziane jest następujące specjalne regulowanie przepisów:

Jeżeli podatek dochodowy obliczony został na podstawie dochodu z roli i leśnictwa, obliczony i ściągany zostanie podatek obywatelski w myśl poprzednio wymienionych ogólnych przepisów. Ogólnie jednak są rolnicy wolni od podatku dochodowego. Spowodu tego obliczony zostanie podatek obywatelski dla rolników, którzy są wolni od podatku do-

chodowego lub posiadają mniej jak 6.000 RM dochodu, według **ogólnej wartości** posiadłości. W tych wypadkach wynosi podstawowa suma podatkowa (stawka państwowa):

3 RM, jeżeli ogólna wartość posiadłości rolniczej i leśniczej wraz z istniejącym innym majątkiem nie przekracza 15.000 RM i

6 RM, jeżeli ogólna wartość całego majątku przekracza 15.000 RM.

Jeżeli jednak wartość ta nie wynosi więcej, jak 8.000 RM, nie ściągają się podatku obywatelskiego, jeżeli ogólny dochód w roku 1935 nie osiągnął 130 proc. ogólnej stawki zapomogowej z opieki społecznej. Te udogodnienia przedewszystkiem przysługują się małym i najmniejszym rolnikom z niekorzystnymi stosunkami gospodarczymi i rolnymi.

Każdy podatnik, któremu doręczono doniesienia o podatku obywatelskim, ma prawo zaczepienia niewłaściwego wymiaru uzasadnionem odwołaniem. Odwołanie musi być wniesione w ciągu 4 tygodni u władzy gminnej (sołtys, burmistrz). Zaniedbanie terminu pociąga za sobą utratę prawa.

Zaliczki na podatek obrotowy dla rolników nieprowadzących księzkowości

W końcu grudnia i na początku stycznia zawiadomiły urzędy skarbowe rolników o tem, jakie przedpłaty na podatek dochodowy mają do uiszczenia w dniu 10 stycznia za I. ćwierćrocze 1935 i następnie dnia 10 kwietnia, 10 lipca i 10 października za następne ćwierćrocza 1935. Ponieważ jednak te doniesienia opracowane są na podstawie zeszłorocznych stosunków i zmian różnego rodzaju nie uwzględniają, mogą następujące zasadnicze obliczenia służyć za punkt oparcia celem skontrolowania i poczynienia reklamacyj:

Do obliczenia zaliczek na podatek dochodowy przez rolników, nieprowadzących księzkowości, ważne są na Górnym Śląsku następujące stawki ramowe, ustanowione przez prezydenta krajowego urzędu skarbowego dla poszczególnych klas dochodowych:

klasa dochod. w myśl stwierdzenia wartości ogólnej z 1 i 31	stawki ramowe za ha i rok — obróć
8— 9	365—265 RM
10—11	340—240 „
12—13	300—200 „
14—15	275—175 „
16—17	245—145 „
18—19	180— 80 „ i niżej.

W ramach tych stawek, przy których dopuszczalne są zmiany wzwyż albo wdół, ustala urząd skarbowy dla poszczególnych gmin stawki prze-

ciętne, a dla poszczególnych przedsiębiorstw obrót. Stawki ramowe stworzone są na podstawie wyników przedsiębiorstw, prowadzących księzkowość, i stałych ściągów w liczbie nieprowadzących księzkowości. Te wyniki uogólnia się dla wszystkich, w poszczególnych klasach dochodowych zgrupowanych przedsiębiorstw jako stawki ramowe. Obrót nie oblicza się jedynie z własnej roli, ale także z roli wdzierżawionej.

Własne zużycie rodziny, które zawarte jest w stawkach ramowych, nie podlega opodatkowaniu obrotowemu przy takich przedsiębiorstwach, których ogólny obrót roczny przeszłego roku nie przekroczył 10.000 RM. Własne zużycie, które ustalone jest na każdego członka rodziny na 65 RM ćwierćrocznie bez względu na wiek, musi wobec tego być odciągnięte od mającego być ustalonego obrotu.

Do gospodarstwa domowego zaliczani są: mąż, żona, dzieci, włącznie wychowanków, rodzice i rodzicielstwo głowy rodziny i jego żona oraz ich dzieci. Zaliczki, które nie przekraczają 2,— RM miesięcznie, nie będą ściągane.

1. Przykład:

Gospodarstwo o 30 ha (120 morgów), powierzchnia rolna w klasie dochodowej 11. Urząd skarbowy ustalił obrót za każdy ha 300 RM. Oprócz męża jest żona i 1 dziecko. Według tego oblicza się zaliczka na podatek obrotowy następująco:

rocznie	ćwierćrocznie
30 ha $\times$ 300 RM = 9.000 RM	albo 2.250 RM
Z tego odlicza się własne zużycie za 3 osoby	720 „ 180 „
(240 RM $\times$ 3)	
obrót do opodatkowania do opodatkowania wynosi	8.280 „ 2.070 „
z 1% podatku = 82,80 RM na rok albo 90.70 ćwierćrocznie.	

2. Przykład:

Gospodarstwo o 15 ha (60 morgów), w klasie dochodowej 14. Oprócz męża i żony jest 3 dzieci i babka do stołowania. Urząd skarbowy ustalił obrót na 240 RM za ha.

Obliczenie:

	na rok	ćwierćrocznie
15 ha $\times$ 240 RM =	3.600 RM	lub 900 RM
z tego na własne zużycie za 6 osób	1.440 „	„ 390 „
pozostaje	2.160 RM	„ 510 „
obrotu do opodatkowania z 1% = 21,60 RM podatku na rok, albo 5,10 RM ćwierćrocznie.		

3. Przykład:

Gospodarstwo o $7\frac{1}{2}$ ha (30 morgów), w klasie dochodowej 18. Urząd skarbowy ustalił obrót na 120 RM za każdy ha. Ta sama liczba członków ro-

dziny, jak w przykładzie drugim. W tym wypadku oblicza się zaliczka:

120 RM $\times$ $7\frac{1}{2}$ = 900 RM rocznie albo 225 RM ćwierćrocznie

odchodzi na własne zużycie dla 6 osób 1440 RM rocznie albo 390 ćwierćrocznie.

ćwierćrocznie odchodzi na własne zużycie dla 6 osób 1440 RM rocznie albo 390 RM ćwierćrocznie.

Ta posiadłość jest wolna od podatku obrotowego, gdyż spowodu własnego zużycia nie pozostało obrotu, podlegającego opodatkowaniu.

Jak już nadmieniono, opiera się obliczenie urzędu skarbowego na przeszłorocznych podkładach. Częstokroć nie uwzględnia się zmian, które w międzyczasie zaszły, czy to przybytek przez urodzenie lub powrót poza domem zatrudnionych dzieci itd., jak również przez nieurodzajne żniwa w roku 1933 lub wypadki dochodowe, w oborze przez długotrwałą zarazę, znaczną stratę bydła itd., gdyż te okoliczności nie były znane urzędowi skarbowemu. Albo w dniu 30 IX 1934 nastąpiło zmniejszenie posiadłości przez odstąpienie wydzierżawionej roli itd.

W takich wypadkach ma podatnik możliwość wniesienia podania o zmianę doniesienia o zaliczce na podatek obrotowy i zniżenia tejże w urzędzie skarbowym. **My chętnie udzielimy rad i pomocy w naszych godzinach przyjęć.** Doniesienia podatkowe należy przynieść z sobą.

Tym, którzy jeszcze nic nie płacili, możemy jedynie polecić, by to uczynili, gdyż w innym wypadku może być ściągnięty dodatek za zwłokę, za niezapłacenie w właściwym czasie.

Składki inwalidzkie w przedsiębiorstwach rolniczych

Od 1 grudnia 1934 r. należy zużyć na składki do ubezpieczenia inwalidzkiego:

Znaczki klasy zarobkowej II, za 60 fen. Ogólna składka tygodniowa dla samotnych żeńskich i męskich osób do osiągniętego 19 roku życia pracobiorców.

Znaczki III. klasy zarobkowej za 90 fen. Ogólna składka tygodniowa za samotne męskie i żeńskie osoby, które przekroczyły 19 rok życia.

Druga rata składki do „Reichsnährstandu“

W dniu 25 I 1935 płatna jest druga część składki do „Reichsnährstandu“ w tej samej wysokości, jak pierwsza. Sumy te należy płacić do urzędów skarbowych. Urzędy skarbowe podają do wiadomości, że zalegających płatników pociągnie się przymusowo do płacenia, tak jak postępuje się przy innych daninach. Ponieważ wspomnieliśmy już w nr.

241 z dnia 21 X 1934 niniejszej gazety i wyjaśniliśmy dokładniej sprawę składek, uzbytecznia się ponowne wyjaśnienie. W wypadkach wątpliwych stoimy do dyspozycji radami w godzinach przyjęć.

Wiadomości gospodarcze

Niemiecka produkcja żelaza w r. 1934

Rok 1934 był w dziedzinie przemysłu żelaznego rokiem niesłychanego wzrostu. Przyczyniły się do tego w wysokim stopniu reorganizacja handlu żelazem oraz rozporządzenie rządowe celem odbudowy życia gospodarczego. Ogólna produkcja żelaza, która wzrosła od 1932 r. o 1000 proc., wynosiła w pierwszych jedenastu miesiącach ubiegłego roku około 26878 tys. ton. Liczba czynnych pieców, która wynosiła w początkach r. 1933 — 42, wzrosła w początkach 1934 do 51, a w końcu ubiegłego roku do 72. Pomyślny rozwój koniunktury na rynku wewnętrznym stworzył również zdrowy stosunek w eksporcie wewnętrznym. Bezpośredni wywóz żelaza walcowanego wynosił 25 proc. do 30 proc. ogólnej produkcji, której całkowity eksport wynosił 1690976 ton.